

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

09.06.2023 nr. 04/2-4856

**Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
Cancelaria de Stat**

Cu referire la solicitarea Cancelariei de Stat nr. 18-23-5383 din 22.05.2023, urmare examinării *proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea relațiilor între asociații/fondatorii societăților comerciale) (număr unic 381/MDED/2023)*, comunicăm următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat în vederea liberalizării cadrului legal de reglementare a societăților comerciale în scopul creării condițiilor favorabile pentru creșterea numărului de investitori rezidenți și nerezidenți și a valorii investițiilor în diverse domenii ale activității economice.

În contextul examinării, referitor la textul propriu-zis al *proiectului de Lege*, atât din punct de vedere redacțional, cât și cel conceptual, se va reține:

Referitor la **art. I** din proiect (modificarea art. 12 pct. 3) din *Codul fiscal*), prin care se propune definirea noțiunii de dividend în redacție nouă, atenționăm asupra prevederilor art. 254 alin. (1) lit. c) din *Codul civil*, conform cărora „Asociaatul societății comerciale are dreptul să primească o cotă-parte din profitul societății (dividend), proporțională participării la capitalul social, în condițiile stabilite de lege și actul de constituire.”.

La **art. II** (modificarea *Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni*):

La pct. 2, dispoziția de modificare după textul „alineatul (14)” se va completa cu textul „litera a)”, în vederea corectării și precizării normei propuse spre modificare.

La pct. 5, privind completarea legii cu art. 102¹ „Contractul corporativ”, remarcăm următoarele aspecte:

În primul rând, considerăm că utilizarea în cadrul noțiunii de „contract corporativ” a termenului „corporativ” nu corespunde conținutului celor propuse de către autor, prin completarea cu art. 102¹ a *Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni*. Spre exemplu, în temeiul art. 171 alin. (3) din *Codul civil*, ce vizează noțiunea de persoană juridică, „Persoana juridică poate fi organizată în mod corporativ sau în baza calității de membru, poate fi dependentă sau independentă de un anumit număr de membri, poate avea scop lucrativ sau nelucrativ.”. De asemenea, potrivit art. 48 alin. (3) lit. b) din *Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni*, Adunarea generală a acționarilor are atribuție exclusivă de a aproba codul guvernării corporative, precum și modificarea sau completarea acestuia.

În al doilea rând, dreptul la vot este un drept nepatrimonial al unor acționari, în condițiile *Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni*. Prin urmare, dreptul la vot îl pot exercita nu toți acționarii ai societății pe acțiuni.

Mai mult, în conformitate cu art. 21 alin. (1) lit. e) din legea enunțată, acționarul are dreptul să înstrăineze, în modul prevăzut de statut, acțiunile care îi aparțin, să le

pună în gaj sau în administrare fiduciară, iar, potrivit art. 48 alin. (3) lit. h) din aceeași lege, Adunarea generală a acționarilor are atribuție exclusivă de a hotărî cu privire la încheierea tranzacțiilor de proporții prevăzute la art. 82 alin. (2) și a tranzacțiilor cu conflict de interese ce depășesc 10% din valoarea activelor societății, conform ultimelor situații financiare.

În aceeași ordine de idei, art. 76 alin. (2) prevede că „Tranzacțiile societății cu valorile mobiliare plasate de ea se efectuează în conformitate cu Codul civil, prezenta lege, legislația privind piața de capital, cu legislația din domeniul concurenței și cu statutul societății.”

Achiziționarea unui număr de acțiuni care acordă controlul asupra societății este reglementată la art. 83, conform căruia:

„(1) Numărul de acțiuni care acordă controlul asupra societății se determină în funcție de condițiile de exercitare a controlului în situațiile stabilite de legislația privind piața de capital.

(2) Achiziționarea de către orice persoană a unui număr de acțiuni care acordă controlul asupra societății se efectuează cu respectarea prevederilor legislației din domeniul concurenței și ale legislației privind piața de capital.

(3) Persoana fizică sau juridică care deține, direct sau indirect, singură sau împreună cu persoanele care acționează în mod concertat cu ea, mai mult de 50% din acțiunile cu drept de vot aflate în circulație ale unei societăți sau din valorile mobiliare ce pot fi convertite ori oferă dreptul de procurare a acțiunilor cu drept de vot (în continuare – *persoană care deține mai mult de 50%*) este obligată, dacă legislația nu prevede altfel, să efectueze, în termen de 3 luni de la data efectuării în conturile de valori mobiliare și registrele Depozitarului central/registratorului a înscrierilor aferente achiziționării de acțiuni, o ofertă de preluare obligatorie în conformitate cu Legea privind piața de capital.

(4) Pînă la îndeplinirea cerințelor menționate la alin. (3), persoana care deține mai mult de 50% are dreptul la vot la adunarea generală a acționarilor în limita a 25% din acțiunile cu drept de vot aflate în circulație ale societății. Numărul total al acțiunilor cu drept de vot care aparțin acestei persoane se va lua în calcul numai pentru stabilirea cvorumului la ținerea adunării generale a acționarilor. Persoana care deține mai mult de 50% și/sau reprezentanții acesteia se înregistrează cu întregul pachet de valori mobiliare deținut.”

Prin urmare, art. 20 din *Legea concurenței nr. 183/2012*, prevede:

„(1) Pînă la declararea concentrării economice ca fiind compatibilă cu mediul concurențial, în temeiul unei decizii emise de către Plenul Consiliului Concurenței în conformitate cu art. 25 alin. (1) lit. b) ori alin. (2) lit. b) sau c) ori pe baza unei prezumții în conformitate cu art. 25 alin. (5), este interzisă punerea în aplicare a unei operațiuni de concentrare economică ce cade sub incidența art. 22 alin. (1).

(2) O operațiune de concentrare economică are loc în cazul în care modificarea de durată a controlului rezultă în urma:

a) fuzionării a două sau mai multor întreprinderi independente anterior ori mai multor părți ale unor întreprinderi independente anterior; sau

b) preluării, de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puțin o întreprindere ori de către una sau mai multe întreprinderi, fie prin achiziționarea de valori mobiliare (părți sociale) sau de active, fie prin contract ori prin alte mijloace, a controlului direct sau indirect asupra uneia ori mai multor întreprinderi sau părți ale acestora, inclusiv prin crearea unei societăți în comun care îndeplinește în mod durabil toate funcțiile unei entități economice autonome.”

Operațiunile de concentrare economică sunt supuse evaluării și urmează a fi notificate Consiliului Concurenței înainte de punerea în aplicare, atunci când cifra totală de afaceri realizată cumulativ de întreprinderile implicate, înregistrată în anul anterior operațiunii, depășește 25 000 000 lei și există cel puțin două întreprinderi implicate în operațiune care au realizat pe teritoriul Republicii Moldova, fiecare în parte, o cifră totală de afaceri mai mare de 10 000 000 lei în anul anterior operațiunii (art. 22 alin. (1) din *Legea concurenței nr. 183/2012*).

Analogic, cu referire la introducerea reglementărilor normative privind contractul asociațiilor prin completarea cu art. 43¹ a *Legii nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată* (art. III pct. 37 din proiect), se vor lua în considerare prevederile art. 49 alin. (1) lit. m) din aceeași lege, potrivit cărora de competența exclusivă a adunării generale a asociațiilor ține aprobarea încheierii contractelor prin care societatea transmite proprietatea sau cedează, cu titlu gratuit, drepturi unor terți, inclusiv asociațiilor.

În contextul celor evocate, proiectul urmează a fi coordonat în mod obligatoriu cu Consiliul Concurenței.

Adițional, sub aspect redacțional, art. 102¹ nu poate fi inclus la Capitolul 21, care stabilește dispoziții finale și tranzitorii. Se va reține că, potrivit art. 47 și 48 din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ, iar dispozițiile tranzitorii cuprind măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi abrogate sau înlocuite de noul act normativ.

Totodată, la alin. (11) al art. 102¹ se va rectifica referința la alin. (8), prin substituirea cu referința la alin. (10).

La **art. III** (modificarea *Legii nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată*):

Sub aspect conceptual, ***propunerea privind stabilirea ca act constitutiv a unui singur document – statutul***, și operarea acestei modificări pe tot parcursul textului *Legii nr. 135/2007*, precum și la art. 2 din *Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali* (art. IV pct. 1 din proiect) urmează a fi reconsiderată, deoarece vine în discrepanță cu reglementările normative civile respective, în special:

Art. 246 din *Codul civil*, conform căruia:

„(1) Societatea comercială se constituie prin act de constituire.

(2) Fiecare fondator al societății comerciale trebuie să contribuie, în mărimea stabilită de actul de constituire, la formarea capitalului social.”

Pe lângă acest fapt, potrivit normelor generale referitoare la actele de constituire ale persoanei juridice, statuate la art. 178 din *Codul civil*:

„(1) Persoana juridică activează în baza contractului de constituire sau în baza contractului de constituire și a statutului, sau doar în baza statutului. Persoanele juridice de drept public, iar în cazurile prevăzute de lege, și persoanele juridice de drept privat cu scop nelucrativ activează în baza normelor generale cu privire la organizațiile de tipul respectiv.

(2) Contractul de constituire a persoanei juridice se încheie, iar statutul se aprobă de către fondatorii (membrii) ei. Persoana juridică constituită de către un singur fondator activează în baza statutului aprobat de acesta.”

Pornind de la prevederile enunțate, în noțiunea actului de constituire se cuprind contractul de constituire și statutul persoanei juridice.

Contractul de constituire se încheie, întrucât este un act juridic bi- sau multilateral care exprimă voința mai multor părți de a se asocia, iar statutul se aprobă de către fondatorii (membrii) persoanei juridice.

Astfel, se disting următoarele opțiuni de acte constitutive, în baza cărora activează persoana juridică: 1) contractul de constituire; 2) contractul de constituire și statutul; 3) statutul (doar pentru persoana juridică constituită de un singur fondator, care îl aprobă).

Cel mai important argument în vederea menținerii normei privind actul de constituire este reflectat la art. 249 din *Codul civil*, în temeiul căruia:

„(1) Societatea comercială poate fi declarată nulă prin hotărâre judecătorească.

(2) Hotărârea privind nulitatea societății comerciale poate fi pronunțată numai atunci când:

- a) actul de constituire lipsește;
- b) obiectul societății este ilicit sau contrar ordinii publice;
- c) actul de constituire nu prevede denumirea societății, participațiunile asociaților, mărimea capitalului social subscris sau scopul societății;
- d) dispozițiile legale privind capitalul social minim nu au fost respectate;
- e) toți fondatorii au încheiat actul de constituire cu încălcarea capacității de exercițiu.”

Observația este valabilă și la propunerile de modificare a art. 3 privind denumirea societăților cu răspundere limitată (în continuare - SRL), art. 4 privind sediul societății, care sunt în neconcordanță cu art. 178 alin. (3), art. 182 alin. (1), art. 183 din *Codul civil*.

În context, se va ține cont și de prevederile *Legii României nr. 31/1990 privind societățile*, potrivit căror SRL se constituie prin contract de societate și statut. SRL se poate constitui și prin actul de voință al unei singure persoane. În acest caz se întocmește numai statutul. Contractul de societate și statutul pot fi încheiate sub forma unui înscris unic, denumit act constitutiv. Când se încheie numai contract de societate sau numai statut, acestea pot fi denumite, de asemenea, act constitutiv. Denumirea act constitutiv desemnează atât înscrisul unic, cât și contractul de societate și/sau statutul societății. În cazurile în care contractul de societate și statutul constituie acte distincte, acesta din urmă va cuprinde datele de identificare a asociaților și clauze reglementând organizarea, funcționarea și desfășurarea activității societății. Actul constitutiv se încheie sub semnătură privată și se semnează de toți asociații. Forma autentică a actului constitutiv este obligatorie atunci când printre bunurile subscrise ca aport la capitalul social se află un teren. Actul constitutiv dobândește dată certă și prin depunerea la oficiul registrului comerțului (a se vedea art. 5 din *Legea nr. 31/1990*).

Cu referire la ***propunerea privind excluderea pragului maxim a numărului de asociați în SRL*** (pct. 7, prin care se modifică art. 11), ținem să menționăm că legislația anterioară în domeniu nu limita numărul maximal al asociaților SRL. Totuși, se va lua în considerare că societatea cu răspundere limitată se bazează pe încrederea asociaților. Datorită acestui fapt, numărul asociaților este limitat, iar părțile sociale nu sunt liber cesibile. În SRL asociații răspund pentru obligațiile sociale în limita aporturilor lor. Datorită avantajelor pe care le oferă, societatea cu răspundere limitată are o mare răspândire în activitatea comercială.

În context, atenționăm că *Legea României nr. 31/1990 privind societățile*, la art. 12 statuează că, în societatea cu răspundere limitată, numărul asociaților nu poate fi mai mare de 50.

Totodată, în cazul promovării inițiativei vizate, se va ține cont că va fi necesară și modificarea art. 17 pct. 1 din *Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și*

întreprinderi, care stabilește că în societățile cu răspundere limitată numărul asociaților nu poate fi mai mare de 50.

La pct. 12, prin care art. 17 se completează cu alin. (2), semnalăm că conținutul acestuia nu corespunde celor trei criterii de calitate ale normei juridice - accesibilitate, previzibilitate și claritate, urmând a fi explicat raționamentul unei astfel de intervenții și, eventual, reformulat, pentru a corespunde criteriilor de calitate ale normei juridice.

Cu referire la ***excluderea interdicției aporturilor la formarea capitalului social prin bunuri consumptibile și drepturi asupra obiectului de proprietate intelectuală***, propuse prin abrogarea alin. (3) din art. 21 (pct. 13) și modificarea alin. (3) al art. 22 din *Legea nr. 135/2007* (pct. 14), considerăm necesar de a menționa următoarele:

În temeiul art. 253 alin. (3) din *Codul civil*:

„Se pot constitui aporturi la formarea sau la majorarea capitalului social al societății cu răspundere limitată sau al societății pe acțiuni creanțele, drepturile asupra obiectului de proprietate intelectuală, precum și alte drepturi patrimoniale. Această regulă se aplică și în cazul convertirii unei obligații pecuniare a societății în părți sociale sau, după caz, acțiuni în folosul creditorului.”

Pornind de la norma enunțată, drepturile de proprietate intelectuală pot constitui aporturi la formarea capitalului social al SRL, fiind cuprinse în categoria de drepturi patrimoniale, fapt reflectat în redacția actuală a art. 22 alin. (3) din *Legea nr. 135/007 privind societățile cu răspundere limitată*.

Privitor la bunurile consumptibile în calitate de aport la capitalul social, exprimăm rezervă în acest sens, având în vedere că capitalul social servește ca garanție a societății față de creditori. În cazul în care societatea nu își onorează obligațiile, creanțele creditorilor vor fi satisfăcute din patrimoniul societății, inclusiv din capitalul social. Care este șansa îndeplinirii efective a creditorilor din valoarea acestor bunuri aportate la capitalul social, după împlinirea duratei lor de consum și când valoarea lor va fi zero? Cu cât e mai mare și e mai sigură valoarea capitalului social, cu atât e mai mare credibilitatea față de societate.

Aferent rigorilor de tehnică legislativă, la pct. 21, ce vizează modificarea art. 30, se va ține cont de prevederile art. 51 alin. (6) din *Legea nr. 100/2017*, potrivit cărora alineatul articolului poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. În cazul unei structuri complexe a actului normativ, alineatul poate fi divizat mai întâi în puncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză. La rîndul lor, punctele pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză (observație valabilă pentru tot textul proiectului, la însemnarea diviziunilor articolelor).

Propunerea privind modificarea capitalului social prin înregistrarea în Registrul de stat al persoanelor juridice și, opțional, prin modificarea statutului (actului de constituire), de la art. 32 alin. (2) din *Legea nr. 135/007* (pct. 24), necesită o examinare suplimentară și complexă, întrucât capitalul social, constituind un element de stabilitate al patrimoniului societății, va putea fi modificat în cazul când evenimentele excepționale impun acest fapt sau când o asemenea operațiune devine o condiție a realizării scopurilor societății. Având un caracter de excepție, modificarea capitalului social se va face numai în baza hotărârii fondatorului sau a adunării generale a asociaților. Pentru a produce efecte hotărârea de modificare a capitalului social se comunică organului de înregistrare. Observația dată este valabilă și pentru cele propuse prin proiect la art. 33 (pct. 25) și art. 34 alin. (3) (pct. 27).

Particularitățile majorării capitalului social prin aporturi suplimentare, propuse la art. 33¹ din *Legea nr. 135/007* (pct. 26), precum și introducerea noțiunilor de

„capitalul de stimulare” la art. 31¹ (pct. 23) și de „contribuții suplimentare” la art. 37 și art. 38 (pct. 30 și 31) necesită atât o analiză mai complexă, cât și o explicație argumentată în baza datelor disponibile de către autorul intervenției.

Sub aspect redacțional, la pct. 26, prin care legea se completează cu art. 31¹, la alin. (1) al acestuia, cuvântul „generală” se va substitui cu cuvintele „adunării generale”, iar la alin. (8) cuvântul „cotei” se va substitui cu cuvintele „părții sociale”, în vederea expunerii corecte a normei.

În același scop, la pct. 32, prin care se modifică art. 39 alin. (3), după cuvântul „adunarea” se va completa cu cuvintele „generală a”, iar la pct. 38, ce vizează modificarea art. 44 alin. (4), cuvintele „control și examinare”, al doilea caz, se vor exclude, ca fiind excedente.

La pct. 36, ce modifică art. 43, propunerea de completare a lit. h) cu textul „dacă statutul nu prevede altă proporție;” nu este în concordanță cu prevederile art. 254 alin. (1) lit. d) din *Codul civil*, astfel depășind limitele stabilite în legea civilă.

La pct. 41, modificarea propusă la art. 47 alin. (1) nu se integrează armonios în context, nefiind clară expresia „aparent sau de fapt al societății”, astfel se va explica de către autorul intervenției.

Cu referire la pct. 42, sub aspect conceptual este acceptabilă propunerea privind **completarea Legii nr. 135/2007 cu reglementări normative privind retragerea asociatului** (prin completarea cu art. 47¹). În context, este de menționat că dreptul de retragere a asociatului este deja reglementat în *Codul civil*, pentru societatea în nume colectiv (la art. 265), pentru asociatul societății în comandită (art. 272) și pentru membrul cooperativei (art. 288).

Totodată, la definitivarea reglementărilor privind retragerea asociatului se va lua în considerare experiența altor state, în acest sens fiind mai apropiată și reprezentativă cea din România. Astfel, conform prevederilor *Legii României nr. 31/1990 privind societățile*, retragerea dintr-un SRL este un drept subiectiv ce se exercită în condițiile reglementate de lege, dar și în conformitate cu prevederile actului constitutiv (a se vedea art. 226). Este important de a menționa motivele/temeiurile retragerii unui asociat din SRL, precum și procedura de retragere a asociatului.

Spre exemplu, conform legii enunțate, asociații unei societăți cu răspundere limitată se pot retrage din societate astfel: 1) în cazurile prevăzute în actul constitutiv; 2) cu acordul unanim; 3) pentru motive temeinice, în baza unei hotărâri a tribunalului, supusă numai apelului.

Retragerea unui asociat dintr-un SRL se poate face în cazurile prevăzute în actul constitutiv cu notificarea tuturor asociaților printr-o **declarație de retragere** a asociatului care dorește să se retragă, urmată de respectarea dreptului de preempțiune a celorlalți asociați.

Cel mai întâlnit mod de retragere a unui asociat dintr-un SRL este cel prin acord unanim. În acest caz, **se întrunește Adunarea Generală a Acționarilor care votează aprobarea cererii de retragere** a asociatului.

Retragerea judiciară se aplică în situații în care: 1) fie actul constitutiv nu conține prevederi cu privire la dreptul asociaților de a se retrage în mod voluntar; 2) fie actul constitutiv permite retragerea voluntară a asociaților, dar unul sau mai mulți asociați refuză retragerea acestuia, fapt pentru care acordul unanim nu se poate obține.

În concluzie, în cazul promovării intervenției vizate, vor fi necesare ajustările respective în proiect, inclusiv prin completarea art. 13 „Conținutul actului de constituire” din *Legea nr. 135/2007* cu temeiurile și procedura de retragere a asociatului din societate.

La pct. 44, se propune completarea art. 49 cu alin. (3) cu următorul cuprins: „(3) Adunarea generală a asociațiilor poate să-și asume adoptarea hotărârilor cu privire la împuternicirile atribuite în competența consiliului sau a administratorului, asociații fiind în acest caz răspunzători în același mod ca și membrii consiliului sau administratorul.”. În context, semnalăm că expresia „poate să-și asume” nu corespunde celor trei criterii de calitate ale normei juridice - accesibilitate, previzibilitate și claritate. Prin urmare, norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. Respectiv, în cazul examinat – să fie reglementate cu claritate cazurile și motivele, în temeiul cărora adunarea generală a asociațiilor își va asuma adoptarea hotărârilor menționate.

Propunerea adunării asociațiilor fără obligativitatea procedurilor de convocare, prin completarea Legii nr. 135/2007 cu art. 51¹ (pct. 47), considerăm inoportună în contextul în care legea prevede la art. 48 alin. (2) posibilitatea ținerii adunării generale prin diferite forme, inclusiv prin intermediul mijloacelor electronice de comunicație.

Totodată, se va ține cont de faptul că adunarea generală a asociațiilor este organul suprem al societății, care este în drept să adopte hotărâri în toate chestiunile ce vizează activitatea societății. De competența exclusivă a adunării generale a asociațiilor țin: a) modificarea și completarea actului de constituire, inclusiv adoptarea lui într-o nouă redacție; b) modificarea cuantumului capitalului social; c) desemnarea membrilor consiliului societății și a cenzorului, eliberarea înainte de termen a acestora; d) urmărirea pe cale judiciară a membrilor consiliului societății și a cenzorului pentru prejudiciile cauzate societății; e) aprobarea Regulamentului consiliului societății; f) aprobarea dărilor de seamă ale consiliului societății, a rapoartelor cenzorului sau a avizelor auditorului independent; g) aprobarea bilanțului contabil anual; h) adoptarea hotărârii privind repartizarea între asociați a profitului net; i) adoptarea hotărârii privind reorganizarea societății și aprobarea planului de reorganizare; j) adoptarea hotărârii de lichidare a societății, numirea lichidatorului și aprobarea bilanțului de lichidare; k) aprobarea mărimii și modului de formare a fondurilor societății; l) aprobarea mărimii și a modului de achitare a remunerației membrilor consiliului societății și cenzorului; m) aprobarea încheierii contractelor prin care societatea transmite proprietatea sau cedează, cu titlu gratuit, drepturi unor terți, inclusiv asociațiilor; n) înființarea sucursalelor societății; o) aprobarea fondării altor persoane juridice; p) aprobarea participării în calitate de cofondator al altor persoane juridice; q) adoptarea hotărârii cu privire la emisiunea obligațiilor.

Observația respectivă este valabilă și pentru cele propuse prin proiect la art. 55 (pct. 51) și art. 56 (pct. 52).

La pct. 59, prin care se modifică art. 64, atenționăm că cuprinsul propriu-zis al lit. b) de la alin. (1) a fost omis, iar completarea alin. (4) cu textul „cu excepția convocării adunării generale” prezintă neclaritate în context, astfel se va explica de către autorul intervenției.

Propunerea privind atribuirea funcției de administrator al societății unei persoane juridice, de la pct. 63, prin completarea art. 69 cu alin. (2¹), dacă aceasta va fi prevăzut în statutul societății, poate fi susținută, în măsura în care art. 177 din Codul civil prevede acest fapt. Totodată, urmează a fi operate suplimentar completările respective referitoare la administrator persoană juridică, ținând cont de prevederile art. 199 din Codul civil.

Cu referire la pct. 70, prin care se propune la art. 77 alin. (5), conform căruia „Cenzorul primește o indemnizație fixă, determinată de adunarea generală a

asociațiilor.”, de substituit cuvântul „primește” cu cuvintele „poate primi”, se va revizui prin prisma prevederilor art. 49 alin. (1) lit. 1), în temeiul cărora de competența exclusivă a adunării generale a asociațiilor ține aprobarea mărimii și a modului de achitare a indemnizației lunare pentru membrii consiliului societății, ai comitetului de audit al entității de interes public și pentru cenzor.

La **art. IV** (modificarea *Legii nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali*):

Referitor la pct. 2, propunerea privind excluderea cuvintelor „și înregistrarea modificărilor operate în actele de constituire” de la art. 10 alin. (2) se va revizui prin prisma prevederilor art. 183 alin. (2) din *Codul civil*, potrivit cărora „Stabilirea și schimbarea sediului sunt opozabile terților din momentul înregistrării de stat.”, precum și a prevederilor art. 14 alin. (2) din *Legea nr. 135/2007*, care prevăd că „Dispozițiile actului de constituire și modificările aduse acestora sunt opozabile terților din momentul înregistrării în Registrul de stat al persoanelor juridice.”.

La **art. VI** din proiect, propunerea privind excluderea obligației entităților mari care nu sunt tranzacționate la bursă de a transmite registrul acționarilor de la societățile de registru către Depozitarul central unic, prin modificarea art. 46 alin. (4) lit. c) din *Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare*, nu poate fi susținută, întrucât vizează o normă consumată (până la 15 decembrie 2020) din cadrul dispozițiilor finale și tranzitorii.

Subsidiar, aferent rigorilor tehnicii legislative, la definitivarea textului proiectului se va ține cont că la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv. Totodată, la elaborarea textului proiectului actului normativ verbele se utilizează, de regulă, la timpul prezent (a se vedea art. 54 alin. (1) lit. j) din *Legea nr. 100/2017*).

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2023.06.09 10:53:02 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

Nr. 04/2-5677 din 29.06.2023
la nr. 08/2-1784 din 20.06.2023

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Urmarea examinării repetate a proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea relațiilor între asociații/fondatorii societăților comerciale) (**număr unic 381/MDED/2023**), comunicăm următoarele.

Ministerul Justiției a examinat sinteza obiecțiilor și propunerilor prezentată de autorul proiectului ca urmare a avizării primare și reiterează obiecțiile și propunerile expuse mai jos, din avizul nr. 04/2-4856 din 09.06.2023, având în vedere că acestea nu au fost luate în considerare fiind calificate, în mare parte, de autor „nejudicioase și care nu se referă la subiect”. În acest context, atenționăm că expertiza juridică realizată de Ministerul Justiției are menirea de a asigura reglementarea integrală a raporturilor sociale abordate în proiect precum și încadrarea dispozițiilor proiectului în cadrul normativ în vigoare.

1. Cu referire la necesitatea revizuirii proiectului ținând cont de rigorile de tehnică legislativă, în conformitate cu *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, este necesar spre exemplu la pct. 5 din Art. IV din proiect de expus în următoarea redacție: „5. La articolul 6 cuvintele „actul de constituire” se substituie cu cuvântul „statutul””, în conformitate cu pct. 49 din *Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 3/2022 pentru aprobarea Metodologiei de tehnică legislativă aplicată la redactarea proiectelor de acte normative* (a se vedea de autor la definitivarea proiectului). Totodată, reiterăm oportunitatea revizuirii proiectului și în conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. j) din *Legea nr. 100/2017*.

2. În privința opiniei autorilor cu referire la noțiunea de „Divident”, reiterăm poziția Ministerului Justiției conform căreia definiția propusă în *Codul fiscal al Republicii Moldova* dublează prevederile *Codului civil* și nu consacră în esență prevederi noi sau „careva condiții” stabilite de lege. Or, prin definiția dată reia într-o manieră comasată prevederile art. 254 alin. (1) lit. c) din *Codul civil* unde este explicată noțiunea de dividend (unde este abordat distinct activele ce se repartizează asociatului în caz de lichidare a societății și care nu se confundă cu dividendul din *Codul civil*). În plus, remarcăm că utilizarea noțiunii de „venit” cu referire la valoarea activelor rămase după satisfacerea creanțelor creditorilor o considerăm improprie în cazurile când se lichidează societățile comerciale.

3. La modificările *Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni (ce vizează contractul corporativ)*, relevăm că cele expuse de autori în sinteza

obiecțiilor și propunerilor legate de conceptul „contractul corporativ” au o justețe parțială și vom atrage atenția autorilor la următoarele aspecte. În primul rând, nu suntem de acord că obligația conform căreia semnarea de către acționari a unui contract corporativ nu duce la apariția unei situații de acțiuni concertate în scopul achiziției pachetului de control. Respectiv, considerăm că prevederile de la art. 23¹ alin. (1) din *Legea nr. 1134/1997*, stabilește fără echivoc obligațiile contractului corporativ, spre exemplu: stabilirea modalității de exercitare a dreptului în contextul achiziționării/înstrăinării acțiunilor la anumit preț sau la apariția anumitor circumstanțe, precum și abținerea de la achiziționarea/înstrăinarea acțiunilor până la apariția anumitor circumstanțe. Or, anume asumarea de obligații pe marginea acestor aspecte particulare, consacră premisele apariției unor situații care ar putea fi percepută ca acțiuni „concertate” prin consacrarea condițiilor faptice care efectiv ar permite achiziționarea părților sociale doar de către anumite persoane fizice sau juridice.

Astfel, inclusiv în sensul celor menționate de către Consiliul Concurenței, atenționăm că în anumite situații „contractul corporativ” ar putea genera efecte ce ar afecta concurența liberă, motiv pentru care considerăm că în anumite circumstanțe, stabilite de art. 20 alin. (2) și art. 22 din *Legea concurenței nr. 183/2012*, acesta urmează a fi notificat Consiliul Concurenței.

În acest sens, considerăm oportună completarea art. 23¹, astfel încât „În condițiile în care aceste operațiuni de preluare a controlului întreprinderii vor constitui operațiuni de concentrare economică ce cad sub incidența art. 20 alin. (2) din *Legea concurenței* și vor depăși pragul stabilit de art. 22 din *Legea concurenței*, persoanele sau întreprinderile care vor dobândi controlul asupra întreprinderii, înainte de punerea în aplicare, urmează să notifice Consiliului Concurenței”.

4. În privința propunerii ce vizează stabilirea ca act constitutiv a unui sigur document – statutul pentru societățile cu răspundere limitată, se va reține suplimentar faptul că ele nu sunt în totalitate exacte. În acest sens, atragem atenția că art. 281 alin. (2) din *Codul civil* autorizează anume stabilirea prin lege specială (*Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată*) a modului de constituire a SRL care se va completa cu măsura în care anumite particularități nu vor fi reglementare de cadrul normativ general din *Codul civil*.

Această prevedere la care face referire autorul proiectului, nu autorizează consacrarea unor prevederi în legea specială care ar contraveni principiului de constituire și logicii etapelor necesare de parcurs, în acest sens ce rezultă din *Codul civil*. Astfel, se va nota că prevederile art. 178 alin. (1) *Codul civil* urmează a fi analizate și interpretate în ansamblu cu prevederile alin. (2) și alin. (3) din același articol. Într-adevăr, legislația consacră posibilitatea ca actele de constituire a persoanei juridice să fie după caz: contractul de constituire (cazul I); contractul de constituire și statutul (cazul III); sau doar statutul (cazul III). În acest context, urmează a se reține că unica ipoteză prevăzută expres în *Codul civil* că actul de constituire a persoanei juridice va servi statutul este ipoteza când persoana juridică este constituită de un sigur fondator. Această circumstanță nu este lipsită de sens, având o semnificație particulară, în contextul în care se analizează întreaga prevedere de la art. 178, în special alin. (2) din *Codul civil*, unde se stabilește că

contractul de constituire se încheie, dar statutul se aprobă de fondatorii (membrii societății comerciale). Diferența notabilă dintre aceste două acte juridice constă în aceea că contractul de constituire are ca permisă inexistența persoanei juridice la momentul încheierii acestuia, esența contractului de constituire constă în asigurarea unui punct de convergență a voințelor mai multor persoane, care înțeleg că constituie o persoană juridică pe viitor, ele nefiind legate de nici un raport juridic la momentul actual și neavând nici un statut legal particular.

În ceea ce privește statutul, aprobarea acestuia care are ca premisă, cel puțin, existența în prealabil a unui contract de constituire a persoanei juridice (cu excepția când persoana juridică are un singur fondator, nefiind posibil, în acest caz, încheierea unui contract cu sine însuși.).

În cazul SRL, dacă aceasta va avea un singur fondator, regula se aplică *mutatis mutandis* fără consacrarea unor prevederi suplimentare. Dacă SRL va avea mai mulți fondatori atunci soluția consacrării statutului ca act de constituire nu este aplicabilă, or, persoanele respective urmează să încheie un contract de constituire, în baza cărora ar aproba ulterior statutul. În contextul în care, autorul urmărește aparent „simplificarea procedurii” în cazul SRL, remediul „judicios” care urma fi adoptat în cazul dat, ar consta nu în excluderea contractului (actului) de constituire și menținerea statutului, ce preluarea unei soluții cu cea similară românească prevăzută la art. 5 alin. (3) din *Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale*, conform căreia „Contractul de societate și statutul pot fi încheiate sub forma unui înscris unic, denumit act constitutiv.”

5. Cu referire la introducerea bunurilor comestibile în calitate de aport la capitalul social, reiterăm rezerva în acest sens, având în vedere că capitalul social servește ca garanție a societății față de creditori. În cazul în care, societatea nu își onorează obligațiile, creanțele creditorilor vor fi satisfăcute din patrimoniul societății, inclusiv din capitalul social.

6. Obiecția ce vizează pct. 37, ce modifică art. 43 din *Legea nr. 135/2007*, fiind completată lit. h) în acest sens, o reiterăm. Astfel, propunerea în cauză nu o considerăm coordonată cu prevederile art. 254 alin. (1) lit. d) din *Codul civil*, fiind depășite limitele stabilite în legea civilă, respectiv urmează a fi exclusă din proiect.

7. La propunerea ce se referă la introducerea reglementărilor normative privind „contractul asociațiilor”, reiterăm poziția Ministerului Justiției și se vor lua în considerare cele expuse la pct. 3 din prezentul aviz (ce vizează contractul corporativ pentru SA), mai ales în contextul excluderii pragului maxim a numărului de asociați în SRL ce ar putea genera situații ce ar putea genera efecte care ar afecta concurența liberă.

8. Cu privire la propunerea autorilor ce oferă posibilitatea desfășurării adunării asociațiilor fără obligativitatea procedurilor de convocare, comunicăm că aceasta nu este oportună și necesară, având în vedere că potrivit art. 48 alin. (2) lit. b) din *Legea nr. 135/2007* „În conformitate cu actul de constituire, adunarea generală se ține prin corespondență”. În acest sens, proiectul nu consacră o variantă alternativă de adoptare a deciziilor în cadrul adunării generale, ci consacră de fapt desfășurarea adunării generale prin corespondență expusă la art. 48 alin. (2) lit. b) din *Legea nr. 135/2007*. Pentru a se înțelege esența unei adunări generale prin

corespondență urmează a se examina modelul similar existent în legislația privind condominiu, în special art. 40 din *Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu*.

9. Referitor la propunerea privind stabilirea ca act constitutiv a unui singur document – statutul, în *Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali*, reiterăm opinia și cele expuse la pct. 4 din prezentul aviz.

10. La fel, reiterăm și obiecția Ministerului Justiției referitor la modificarea art. 46 alin. (4) lit. c) din *Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare* precum că prezenta normă este consumată.

Suplimentar, comunicăm că nu considerăm oportună realizarea unor asemenea modificări în cadrul dispozițiilor finale a legii în cauză (care ar avea aparent efect retroactiv). Astfel, în cazul în care autorul urmărește acest scop, în mod propriu, și cu o argumentare pertinentă, o soluție de compromis ar fi elaborarea unei norme distincte ce ar stabili expres că societățile de registru nu sunt obligate să transmită Depozitarului central registrele deținătorilor de valori mobiliare și documentația aferentă completă în cazul valorilor mobiliare emise de entitățile care se încadrează în categoria entităților mari, potrivit art. 4 din *Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017*.

Secretar de stat

Stanislav COPEȚCHI

Digitally signed by Copețchi Stanislav
Date: 2023.06.29 17:02:27 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

